

Έδοξε τη βουλή και τω δήμω

Η ΜΕΡΑ ΕΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ

Η πολιτική δραστηριότητα της πόλης διεξαγόταν σε δύο κυρίως χώρους, την Αγορά και την Πνύκα. Η Ακρόπολη, όμως, με τα οικοδομήματά της ήταν ο χώρος που συμβόλιζε, όσο τίποτε άλλο, το μεγαλείο της Αθήνας.

ΠΕΜΠΤΗ ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΟΣ ΦΘΙΝΟΝΤΟΣ Εκατομβαιώνας του τρίτου έτους της ογδοκοστής πέμπτης Ολυμπιάδος. Ο ήλιος πρόβαλε ήδη πάνω από τον Υμηττό, ρίχνοντας τις ακτίνες του μέσα στη Θόλο (Πρυτανείον) της αθηναϊκής Αγοράς, όπου ακόμη κοιμούνταν οι δεκαεπτά βουλευτές της πρυτανεύουσας φυλής, της Κεκροπίδος. Εκείνο το ζεστό βράδυ ήταν σε υπηρεσία, έτοιμοι να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε έκτακτη κατάσταση. Ο καλός μας ο Σίμωνας, υποδηματοποιός σπουδαίος και για 35 ημέρες πρύτανης μαζί με άλλους 49 βουλευτές της φυλής του, ανασκώθηκε ήρεμα από το κρεβάτι, τετώθηκε λίγο για να ενεργοποιήσει το καθεύδον ακόμα μυϊκό του σύστημα και, αφού έδεσε με τη ζώνη το χιτώνα του γερά στη μέση, βγήκε από το κτίριο για να πλυθεί στην παρακείμενη κρήνη. Το δροσερό νερό του Ηριδανού αναζωογόνησε το ιδρωμένο από τη ζέση πρόσωπό του. Τακτοποίησε τα κοντά του μαλλιά και το καλοφτιαγμένο σε σχήμα σφήνας μούσι του και γύρισε ξανά μέσα στη Θόλο για το πρωινό. Στο μεταξύ, είχαν έλθει και οι υπόλοιποι βουλευτές της φυλής του, άλλοι τριάντα τρεις. Καθισμένοι στους πάγκους, συζητώντας και

κάνοντας αστεία ο ένας στον άλλο, απολάμβαναν το πρωινό τους, σερβιρισμένο σε μαυρογανωμένα κύπελλα και γαβάθες, που όλα έφεραν τα αρχικά ΔΕ (Δεμόσιον), ιδιοκτησία και αυτά του αθηναϊκού δήμου. Ο Σίμωνας είχε κληρωθεί για εκείνη τη μέρα επιστάτης των πρυτάνεων, αξίωμα πολύ σπουδαίο. Πέρασε γρήγορα από τον καθένα από τους βουλευτές, δίνοντάς του τον ημερήσιο μισθό, όχι πολλά, είναι αλήθεια, έξι οβολούς, και στη συνέχεια τους φώναξε να τελειώσουν γρήγορα, γιατί σε λίγο θα άρχιζε η συνεδρίαση στο Βουλευτήριο της Βουλής των Πεντακοσίων.

Έχοντας κοντά του τον κήρυκα και το γραμματέα της Βουλής, πολύτιμους βοηθούς του στην επικείμενη συνεδρίαση, ξεκίνησε επικεφαλής των πρυτάνεων. Ο Σίμωνας δεν είχε κοιμηθεί πολύ εκείνο το βράδυ, γιατί μελετούσε τη γραμμένη σε κερωμένη πινακίδα ημερήσια διάταξη της Βουλής, που είχε συντάξει τις προηγούμενες ημέρες σε συνεργασία με τους συναδέλφους του.

Γρήγορα έφτασαν στο Βουλευτήριο και, αφού έκαναν μια σύντομη προσευχή στο Βωμό του Βουλαίου Δία, κάθισαν στα ειδικά για τους πρυτάνεις ξύλινα ειδώλια, απέναντι από τους υπόλοιπους βουλευτές των άλλων φυλών, που ήδη είχαν πάρει τη θέση τους.

Ο Σίμωνας κατευθύνθηκε αργά αργά και με σχετική μεγαλοπρέπεια προς το βήμα. Αφού ζήτησε με μια σύντομη προσευχή τη συνδρομή των θεών στο έργο των βουλευτών, ανέγνωσε την ημερήσια διάταξη δίχως να κομπιάζει, γιατί στο ταπεινό του τσαγκαράδικο, εκεί στην άκρη της Αγοράς, σύχνανε ο Δάσκαλος, ο Σωκράτης, και οι νεαροί μαθητές του, αλλά και ο θείος Περικλής. Έτσι, ο καλός μας Σίμωνας, εκτός από την τέχνη να χτυπά τα πλακουτσωτά καρφιά μέσα στο σκληρό δέρμα του γουρουνιού, κατείχε και την τέχνη του λόγου και της συζήτησης.

Τελειώνοντας την ανάγνωση, ζήτησε από τους βουλευτές να τοποθετηθούν στα ζητήματα που μόλις είχε αναφέρει. Η συζήτηση σιγά σιγά φούττωσε. Διάφοροι πολίτες παρακολουθούσαν τη συζήτηση, που ήταν δημόσια, όρθιοι έξω από τα ξύλινα κιγκλιδώματα τα οποία όριζαν το χώρο των βουλευτών.

Ο Σίμωνας κατεύθυνε με μαεστρία τη συνεδρίαση, χωρίς ούτε μια στιγμή να του ξεφύγει ο

έλεγχος. Το θέμα που συζητούσαν ήταν πολύ σοβαρό: Εάν μπορούσε κάποιος που στο παρελθόν είχε κατηγορηθεί για βιαιοπραγία εναντίον της μάνας και του πατέρα του να μιλήσει στην Εκκλησία του Δήμου. Απόψεις πολλές ακούγονταν, οι οποίες τάσσονταν υπέρ της μιας ή της άλλης πλευράς. Οι υπέρμαχοι της διάκρισης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού βίου πρόσβευαν ότι ο πολίτης αυτός μπορούσε να απευθύνεται στην Εκκλησία. Όσοι είχαν αντίθετη γνώμη υποστήριζαν ότι από τη στιγμή που η βάνουση συμπεριφορά του προς τους γονείς δημοσιοποιούνταν δεν επιτρεπόταν να συμβουλευτεί το λαό.

Οι ώρες περνούσαν, αλλά η συνεδρίαση συνεχιζόταν. Ήταν φανερό, όμως, πως οι υπέρμαχοι της απαγόρευσης επικρατούσαν, ήταν οι περισσότεροι.

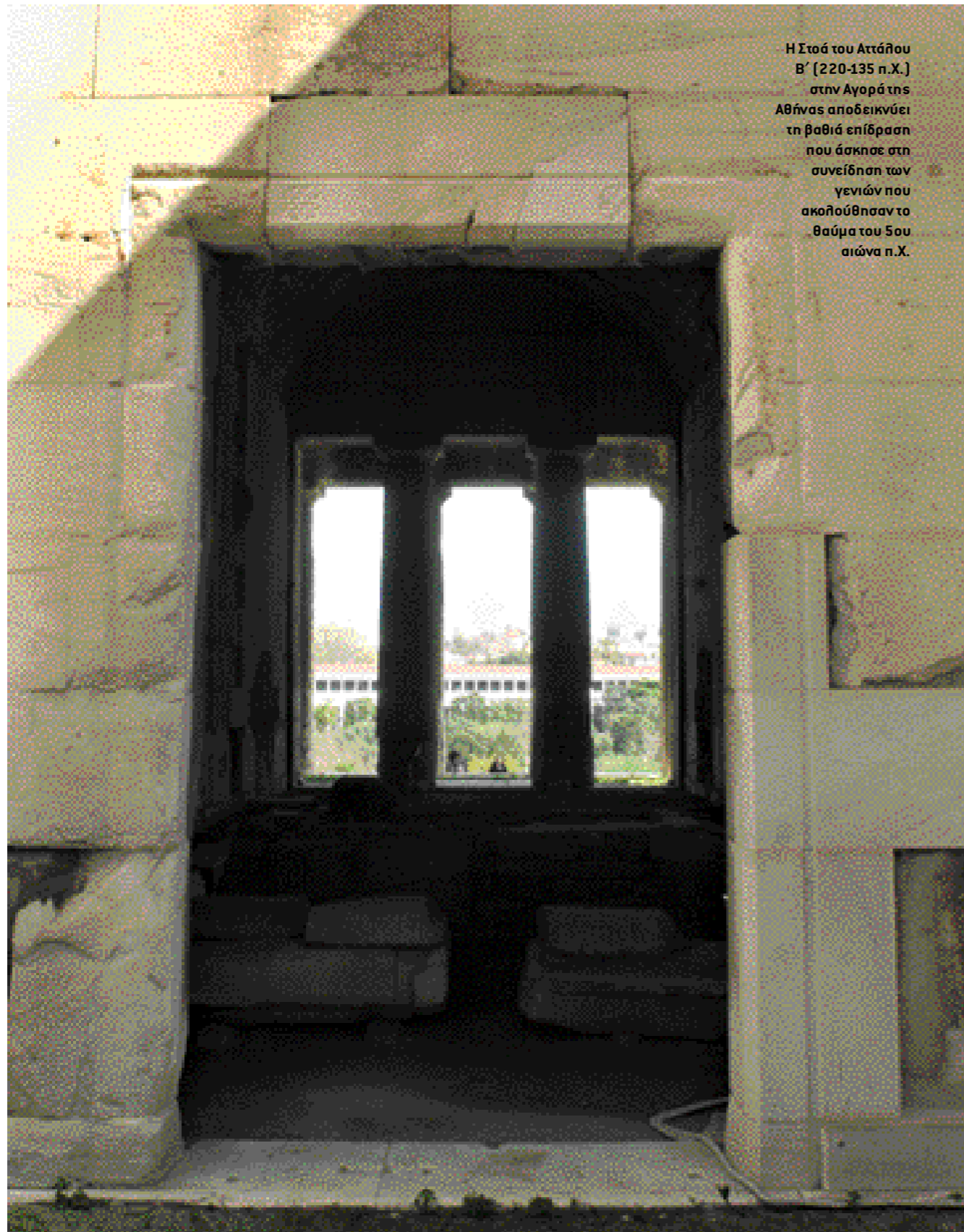
Ο Σίμωνας το αντιλαμβανόταν. Ανασκώθηκε από τη θέση του και ζήτησε από τους βοηθούς του να συντάξουν το προβούλευμα. Λίγη ώρα μετά αυτό ήταν ήδη έτοιμο: «Εάν τις λέγη εν τω δήμω τον πατέρα τύπων ή την μητέρα, ή μη τρέφων, ή μη παρέχων οίκποις, τούτον ουκ εά [ο δήμος] λέγειν. Ότι, ει τις, ους εξ ίσου τιμάν τοις θεοίς, εις τούτους εστί φαύλος, τί ποτε, φησίν, υπ' αυτού πείσσονται οι αλλότριοι και η πόλις όλη;» [Αν κάποιος που χτυπάει τον πατέρα του ή τη μητέρα του ή δεν τους δίνει τροφή ή κατοικία, επιθυμεί να ομιλήσει στο δήμο, σε αυτόν δεν του το επιτρέπει. Γιατί, εάν κάποιος συμπεριφέρεται ελεεινά σε αυτούς που πρέπει να τιμά το ίδιο με τους θεούς, τι θα πάθουν –αναρωτιέται– από αυτόν οι άλλοι πολίτες και η πόλη ολόκληρη;] Ο Σίμωνας ζήτησε να σηκώσουν το χέρι όσοι συμφωνούσαν. Σχεδόν παμψηφία. Η συνεδρίαση ολοκληρώθηκε νωρίς το απόγευμα. Οι πρυτάνεις πάλι με τον Σίμονα επικεφαλής επέστρεψαν στη Θόλο. Το μεσημεριανό γεύμα τους περίμενε. Αμέσως μετά οι περισσότεροι, οι τριάντα τρεις, έφυγαν για τις δουλειές τους. Έπρεπε να κερδίσουν τον επισούσιο. Κάποιοι από τους πρυτάνεις υπηρεσίας ξάπλωσαν για ένα σύντομο υπνάκο. Ο Σίμωνας, αφού ενημέρωσε τον επιστάτη της επομένης για τα προβουλεύματα, αποφάσισε να κάνει μια βόλτα στην Αγορά πριν πάει στο κατάστημά του.

Η Αγορά ήταν γεμάτη. Ο ήλιος αργά αργά πήγαινε προς τη δύση του. Κόσμος πολύς τριγύριζε εδώ και εκεί. Άλλοι χάζευαν τιςπραμάτειες των

πλανόδιων μικροπωλητών, άλλοι μπαινόβγαιναν στα καταστήματα, άλλοι συζητούσαν σε ομάδες τις πολιτικές εξελίξεις και άλλοι γύρω από τον Περικλή, εκεί στη μεγάλη πλατεία, κανόνιζαν τις υποθέσεις της πόλης. Ανάμεσα τους, ο Σίμωνας διέκρινε τον Χαρμίδα, πιστό μαθητή του Δασκάλου.

«Αλήθεια» μονολογούσε «πόσα καλοκαιρινά πρωινά, με τι ευχαρίστηση, με τι χαρά μπαίνει ο ωραίος μας Χαρμίδης στο χασάπικο του Ετεού ή μπροστά στους πάγκους Φοινίκων εμπόρων σταματά και τις καλέςπραμάτειες τους να αποκτήσει σκέπτεται, σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια και εβένους και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής. Και λίγο παραπέρα,

Η Στοά του Αττάλου Β' (220-135 π.Χ.) στην Αγορά της Αθήνας αποδεικνύει τη βαθιά επίδραση που άσκησε στη συνείδηση των γενιών που ακολούθησαν το θαύμα του 5ου αιώνα π.Χ.

μπροστά στους βλοσυρούς Σκύθες κοντοστέκεται, θαυμάζοντας τη ρώμη ενός γίγαντα από τη Νουβία που ο Εύθυμος ο Ρόδιος ακριβά πουλάει».

Ο Σίμωνας συνέχισε την περιδιάβασή του αφού πρώτα αγόρασε ξηρούς καρπούς από την Αίγινα και ήπιε ένα κύπελλο ζωηρό ροδίτη. Είχε λεπτά γούστα ο καλός μας βουλευτής. Κατά το Ναό του Ηφαίστου τράβηξε τώρα, εκεί που οι σκληροί σιδεράδες, φίλοι του σχεδόν όλοι, αναψοκοκκινισμένοι μπροστά στο φλογερό καμίνι τους, το δύσκολο το μέταλλο τιθάσευαν, φτιάχνοντας σπαθιά και λόγχες για τη δόξα της Αθήνας, αλλά και τσουκάλια και λογής λογής τετzerέδια για την κουζίνα της κυρα-Φαινερέτης.

Ο ήλιος χάθηκε πίσω από την Αίγινα. Μα να, κάτω από μια μουριά ξαπόσταινε ο θείος Σωκράτης και κοντά του μια ομάδα νέων, με πρώτο τον Αλκιβιάδη, πάντα έτοιμο να προκαλέσει.

Ο Σίμωνας ο μπαλωματής, αφού με σεβασμό το σοφό άνδρα χαιρέτησε, στο μαγαζί του σε λίγο έφτασε και γρήγορα τακτοποίησε τις εκκρεμότητες της παρελθούσας. Τα πρώτα λαδολύχναρα άναψαν και ο Σίμωνας ίσα που πρόφταινε το δείπνο στο Πρυτανείο.

Η νύχτα κάλυψε για τα καλά την Ξακουστή Αθήνα και οι πρυτάνεις, τη ζέστη μην αντέχοντας, αφού μετέφεραν έξω τους πάγκους, κάθισαν και για ώρες συζητούσαν για τα προβουλεύματα πάνω στα οποία θα συζητούσε η αυριανή Εκκλησία του Δήμου. Μερικοί έγειραν και κοιμήθηκαν εκεί που κάθονταν, ενώ οι υπόλοιποι προτίμησαν τα στενά και σκληρά κρεβάτια μέσα στη Θόλο.

Μόλις ξημέρωσε και οι ιερείς θυσίασαν χοίρους, με το αίμα τους ράντισαν κυκλικά το χώρο της συνεδρίασης, στην Πνύκα, όπου συνέχεια κατέφθαναν από όλους τους δήμους της Αττικής πολίτες. Στις πρώτες θέσεις κάθονταν οι πρυτάνεις, με πρώτο και καλύτερο τον Σίμωνα, ενώ στις εισόδους του χώρου τρεις βουλευτές από κάθε φυλή, οι συλλογείς, έλεγχαν την προσέλευση των πολιτών, ο καθένας της φυλής του. Τριγύρω στην Πνύκα περιπολούσαν οι υπεύθυνοι για την τήρηση της τάξης Σκύθες. Η συνεδρίαση άρχισε και ο επιστάτης των πρυτάνεων και πρόεδρος της Εκκλησίας του Δήμου Αντίφιλος ζήτησε από τον κήρυκα να διαβάσει το πρώτο στη σειρά προβούλευμα που είχε συντάξει η Βουλή την

προηγούμενη. Μόλις ο κήρυκας τέλειωσε την ανάγνωση, ο πρόεδρος κάλεσε τους πολίτες να τοποθετηθούν: «Τις αγορεύειν βούλεται;»

Ένας ένας φορώντας στεφάνι μυρτιάς στο κεφάλι (σύμβολο ιερό αθανασίας), πρόσωπα απαραβίαστα, διατύπωναν τις απόψεις και τις προτάσεις τους με παρηγορία, προσέχοντας όμως να μην προτείνουν κάτι αντίθετο με τους πατρώους νόμους και βρεθούσαν χωρίς να το αντιληφθούν κατηγορούμενοι.

Όταν οι πολίτες που επιθυμούσαν τροποποιήσεις στο συγκεκριμένο βούλευμα ολοκλήρωσαν τις τοποθετήσεις τους, ο πρόεδρος έθεσε τις προτάσεις σε ψηφοφορία διά ανατάσεως των χειρών.

Το ψήφισμα, αφού καθαρογράφηκε, σύντομα πάνω στην πέτρα τη σκληρή λαξεύτηκε, γιατί έτσι «έδοξε τη βουλή και τω δήμω», και στη Βασιλείο Στοά τοποθετήθηκε «προς γνώσιν και ακριβήν συμμόρφωσιν των πολιτών».

Το ένα προβούλευμα ακολουθούσε το άλλο στη συζήτηση ήθελαν να τελειώνουν γρήγορα με αυτά τα θέματα, γιατί αύριο θα γινόταν έκτακτη συνεδρίαση της Εκκλησίας του Δήμου, με ένα σοβαρό θέμα, το αίτημα των Κερκυραίων για βοήθεια στη σύγκρουσή τους με τους Κορινθίους.

Η συνέλευση του Δήμου τελείωσε και ο καλός μας Σίμωνας κατευθύνθηκε προς το τσαγκαράδικο που ήταν συγχρόνως και σπίτι του. Από το μυαλό του αγαθού μας βουλευτή δεν περνούσε εκείνη τη στιγμή πως την επόμενη μέρα θα αποφάσιζε όχι μόνο για το μέλλον της Αθήνας, αλλά και για το μέλλον ολόκληρης της Ελλάδας.